

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1980

Warszawa, dnia 21 sierpnia 1980 r.

Nr 6-7

SPIS TREŚCI

Dział A

- poz. 18 — uchwała XV Plenum CRZZ z dnia 12 czerwca 1980 r. w sprawie dalszego wzrostu aktywności i skuteczności działania każdego ogniwa związkowego 42
- „ 19 — uchwała XV Plenum CRZZ z dnia 12 czerwca 1980 r. w sprawie zwołania, terminu i miejsca obrad IX Kongresu Związków Zawodowych 42
- „ 20 — uchwała XV Plenum CRZZ z dnia 12 czerwca 1980 r. o powołaniu komisji przygotowujących IX Kongres Związków Zawodowych 43

DZIAŁ B

- poz. 21 — rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 4 lutego 1980 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w rybactwie śródlądowym 43
- „ 22 — rozporządzenie Ministrów Energetyki i Energii Atomowej oraz Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 17 maja 1980 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zagrożonych pożarem 46
- „ 23 — zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 stycznia 1980 r. w sprawie oznaczania numerami statystycznymi chorób, urazów i przyczyn zgonów 49
- „ 24 — zarządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 30 kwietnia 1980 r. w sprawie ustalania wyższej kwoty zarobków nie powodujących zawieszenia prawa do emerytury lub renty 50
- „ 25 — zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 23 czerwca 1980 r. w sprawie używania pojazdów samochodowych do zaspokajania służbowych potrzeb komunikacyjnych 50

DZIAŁA

18.

**UCHWAŁA
XV PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 12 czerwca 1980 r.

w sprawie dalszego wzrostu aktywności i skuteczności działania każdego ogniwa związkowego

1. Centralna Rada Związków Zawodowych przyjmuje ocenę kampanii sprawozdawczo-wyborczej w zakładowych organizacjach związkowych oraz zadania zawarte w referacie Prezydium CRZZ, ogłoszonym przez przewodniczącego towarzysza Jana Szydłaka i uznaje je za podstawowe kierunki działania wszystkich instancji i ogniw związkowych w okresie przygotowań konferencji wojewódzkich, krajowych zjazdów i IX Kongresu Związków Zawodowych. Wszystkie ogniwa i instancje związkowe winny na ich podstawie ustalić konkretne zamierzenia zmierzające do poprawy sytuacji i wymiernego przyrostu efektów.

2. Plenum CRZZ stwierdza, że kampania sprawozdawczo-wyborcza przeprowadzona w zakładowych organizacjach związkowych potwierdziła dalszy postęp, jaki dokonał się w rozwoju naszej gospodarki narodowej. Nastąpiła także poprawa warunków pracy i bytu załóg, ich świadomości społecznej, rozwoju socjalistycznej demokracji, w poprawie stylu i metod działalności związkowej.

Stała się ona czynnikiem aktywizującym wszystkie instancje i ogniwa związkowe, zespalaając wysiłek załóg w realizacji programu VIII Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Należy w pełni wykorzystać dobry klimat ukształtowany przez VIII Zjazd partii i towarzyszący zebraniom sprawozdawczo-wyborczym zakładowych organizacji związkowych do utrzymania wysokiej aktywności załóg, do wykorzystania bogatego dorobku związkowej kampanii.

3. CRZZ uznaje, że obecnie pilnym zadaniem wszystkich instancji i ogniw związkowych jest wspólne z organami administracji państwowej i gospodarczej zadbanie o realizację uwag i wniosków zgłoszonych w toku zebrań związkowych, szczególnie tych, które są możliwe do załatwienia w ramach przedsięwzięcia, terenu lub branży, tak aby na kon-

ferencjach wojewódzkich i krajowych zjazdach przedstawić delegatom jak największą ilość spraw rozwiązanych.

4. Centralna Rada Związków Zawodowych:

- zwraca się do członków związków zawodowych, do całych załóg o wzmożony wysiłek na rzecz pełnej realizacji zadań społeczno-gospodarczych bieżącego roku, o pełną mobilizację w okresie zniw i jesiennych prac polowych;

- zobowiązuje rady zakładowe do zapewnienia załogom, wspólnie z administracją zakładów, odpowiednich warunków pracy w okresie lata, a szczególnie sprawności urządzeń wentylacyjno-klimatyzacyjnych i odpowiednich dostaw napojów chłodzących;

- zobowiązuje wszystkie instancje związkowe aby wspólnie z administracją gospodarczą zapewniły pracownikom i ich rodzinom zorganizowany wypoczynek urlopowy oraz wypoczynek po pracy;

- zaleca instancjom związkowym wzmoczenie kontroli warunków pracy i wypoczynku załóg, szczególnie w okresie letnim oraz szybkie i skuteczne reagowanie na wszelkie nieprawidłowości;

- zaleca instancjom związkowym podjęcie bezpośredniej, żywej pracy z delegatami wybranymi na konferencje wojewódzkie, krajowe zjazdy i IX Kongres Związków Zawodowych, przydzielenie im konkretnych zadań pracy wśród załóg i pomocy zakładowym organizacjom związkowym;

- zobowiązuje zarządy główne i wojewódzkie rady związków zawodowych do uwzględnienia w programach przyjmowanych na konferencjach wojewódzkich i krajowych zjazdach konkretnych zadań wynikających z referatu Prezydium CRZZ oraz z zebrań sprawozdawczo-wyborczych zakładowych organizacji związkowych oraz zapewnienie kontroli ich realizacji.

19.

**UCHWAŁA
XV PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 12 czerwca 1980 r.

w sprawie zwołania, terminu i miejsca obrad IX Kongresu Związków Zawodowych

I. Na podstawie § 39 Statutu Zrzeszenia Związków Zawodowych Centralna Rada Związków Zawodowych postanawia zwołać w dniach 29 XI—1 XII 1980 r. w Warszawie IX Kongres Związków Zawodowych z następującym porządkiem obrad:

1. Referat programowy Centralnej Rady Związków Zawodowych

2. Sprawozdanie Centralnej Komisji Rewizyjnej

3. Dyskusja nad referatem programowym i sprawozdaniem CRZZ z działalności między VIII a IX

Kongresem Związków Zawodowych oraz sprawozdaniem Centralnej Komisji Rewizyjnej

4. Uchwalenie zmian w Statucie Zrzeszenia Związków Zawodowych

5. Wybory Centralnej Rady Związków Zawodowych i Centralnej Komisji Rewizyjnej

6. Przyjęcie uchwał i rezolucji.

II. Ustala się następujące zasady i tryb wyboru delegatów na IX Kongres Związków Zawodowych:

1. Wyboru delegatów dokonać na krajowych zjazdach związków zawodowych i zakładowych konferencjach delegatów. W celu zapewnienia odpowiedniej liczby delegatów reprezentujących wielkoprzemysłową klasę robotniczą 20 proc. delegatów na IX Kongres Związków Zawodowych należy wybrać bezpośrednio w dużych zakładach pracy.

2. Ogólna liczba delegatów wybranych na zakładowych konferencjach i krajowych zjazdach powinna odpowiadać normom przedstawicielstwa: 1 delegat na 7800 członków związku zawodowego. Podstawą obliczenia liczby delegatów na IX Kongres jest liczba członków związków zawodowych wg stanu na dzień 31 grudnia 1979 r.

III. Wybory delegatów na IX Kongres Związków Zawodowych zarówno na krajowych zjazdach delegatów, jak i na zakładowych konferencjach delegatów, przeprowadza się według zasad ustalonych w Wytycznych Prezydium CRZZ z października 1979 r. w sprawie zebrań i konferencji sprawozdawczo-wyborczych w związkach zawodowych. W zakładowych konferencjach wybierających delegatów na IX Kongres uczestniczą delegaci, którzy byli wybrani na zakładowe konferencje sprawozdawczo-wyborcze.

20.

UCHWAŁA XV PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

z dnia 12 czerwca 1980 r.

o powołaniu komisji przygotowujących IX Kongres Związków Zawodowych

W celu przygotowania projektu dokumentów na IX Kongres Związków Zawodowych CRZZ postanawia powołać:

1. Komisję organizacyjną w składzie 151 członków.

Centralna Rada Związków Zawodowych powierza przewodnictwo Komisji przewodniczącemu CRZZ, towarzyszowi Janowi Szydłakowi.

2. Komisję statutową dla przygotowania propozycji zmian w Statucie Zrzeszenia Związków Zawodowych w składzie 51 członków.

Centralna Rada Związków Zawodowych powierza przewodnictwo Komisji wiceprzewodniczącemu CRZZ, towarzyszowi Romanowi Stachoniowi.

DZIAŁ B

21.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 4 lutego 1980 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w rybactwie śródlądowym

(Dziennik Ustaw z dnia 7 marca 1980 r. Nr 6, poz. 17)

Na podstawie art. 208 § 3 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy związane z chowem, hodowlą i połowami ryb w wodach śródlądowych.

§ 2. Osoby przyjmowane do pracy na wodzie powinny mieć kartę pływacką.

§ 3. Prace na wodzie i na łodzi powinny być prowadzone co najmniej dwuosobowo, z wyjątkiem jednoosobowej obsady rybaczówki.

§ 4. Zakład pracy powinien przeszkolić pracowników w zakresie zasad ratowania tonących oraz udzielania im pierwszej pomocy w nagłych wypadkach i co najmniej raz w roku przeprowadzać ćwiczenia praktyczne z tym związane.

§ 5. Motorowy statek rybacki, rybaczówka, baza zakładu pracy oraz grupa połowowa powinny być wyposażone w apteczkę ze środkami do udzielania pierwszej pomocy.

§ 6. 1. Zakład pracy powinien wyposażyć pracowników w odzież roboczą i ochronną oraz sprzęt ochrony osobistej określony w resortowych normach przydziału, a podczas pracy na wodzie również w osobisty sprzęt ratunkowy (pas lub kamizelkę ratunkową).

2. Zakład pracy powinien wyposażyć w osobisty sprzęt ratunkowy inne osoby przebywające na statku rybackim.

§ 7. Materiały niebezpieczne i szkodliwe dla zdrowia należy przechowywać w osobnych, suchych, zamkniętych pomieszczeniach, w szczelnych opakowaniach, z wyraźnym określeniem zawartości i napisem lub znakiem ostrzegawczym. Napis lub znak ostrzegawczy powinien być również umieszczony na pomieszczeniu.

§ 8. Przy używaniu substancji łatwo palnych w pobliżu czynnych silników i urządzeń wywołujących iskrzenie oraz źródeł otwartego ognia należy zachować szczególną ostrożność.

§ 9. Zakład pracy jest obowiązany zapoznać pracowników z przepisami o ochronie przeciwpożarowej i zasadami postępowania na wypadek pożaru.

Rozdział 2

Sprzęt rybacki

§ 10. 1. Statki rybackie powinny być szczelne; przeciekające należy uszczelniać lub wyczołać z eksploatacji do czasu naprawienia.

2. Dopuszczalne obciążenie statku rybackiego, łącznie z obsługą, powinno być uwidocznione na prawej burcie.

§ 11. Zabrania się naprawiania statku rybackiego oraz sprzętu połowowego na wodzie podczas silnego wiatru lub w innych warunkach, stwarzających dodatkowe niebezpieczeństwo.

§ 12. W razie wystąpienia usterek w działaniu maszyn i urządzeń, braków w wyposażeniu lub uszkodzeń, których pracownik nie może usunąć we własnym zakresie, gdy mogą zagrażać bezpieczeństwu pracy, należy je zgłaszać przełożonym.

§ 13. Liny należy łączyć sposobami i środkami zapewniającymi bezpieczną pracę.

§ 14. Statki rybackie i pojemniki służące do przewożenia i przenoszenia ryb powinny być utrzymane w czystości i myte po każdym użyciu.

§ 15. Podczas przemieszczania beczek należy zachować szczególną ostrożność, zwłaszcza wykorzystywać do tego pochylnie wykonane z mocnego materiału i zabezpieczone przed opadnięciem.

§ 16. 1. Do wchodzenia na statek rybacki lub schodzenia z niego należy używać trapów lub pomostów zaopatrzonych w balustradę o wysokości co najmniej 1,1 m, składającą się z poręczy, poprzeczki oraz krawężnika, a przy znacznej różnicy poziomów — mających stopnie ułatwiające przejście.

2. Trapy i pomosty, o których mowa w ust. 1, używane w porze nocnej powinny być oświetlone.

3. Pomosty, z których wykonuje się prace przy sadzach, powinny być zaopatrzone w poręcze o wysokości co najmniej 1,1 m.

§ 17. Na postoju statek rybacki powinien być zabezpieczony przed użyciem przez osoby nieuprawnione.

§ 18. Zakład pracy powinien:

1) systematycznie kontrolować stan sprzętu ratunkowego,

2) raz w roku dokonywać pełnego przeglądu tech-

nicznego statków rybackich, maszyn, urządzeń, sprzętu i narzędzi.

Rozdział 3

Połowy i prace na wodzie

§ 19. 1. Połów i praca na wodzie są zabronione w warunkach zagrażających życiu rybaków, a w szczególności podczas silnego wiatru lub burzy.

2. O rozpoczęciu połowu decyduje kierownik zakładu pracy lub — z jego upoważnienia — brygadzysta, kierownik grupy połowowej albo rybak.

§ 20. 1. Członkowie grupy połowowej przy wypływaniu na wodę obowiązani są zabrać ze sobą osobisty sprzęt ratunkowy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych osób przebywających na statku rybackim.

§ 21. Zabrania się zabierać na statek osób i ładunku ponad dopuszczalne obciążenie.

§ 22. Statek rybacki powinien być wyposażony w urządzenia do wylewania wody; na motorowym statku rybackim powinny się znajdować pompy.

§ 23. 1. Motorowy statek rybacki wypływający na wodę powinien być wyposażony w koła ratunkowe umieszczone w miejscach widocznych i łatwo dostępnych, w liczbie co najmniej 1 koło na 3 osoby.

2. Za wyposażenie i sprawność sprzętu ratunkowego na motorowym statku rybackim odpowiada jego kierownik.

§ 24. 1. Statek rybacki wypływający na wodę powinien być wyposażony w wiosła, a statek powyżej 5 ton wyporności — również w kotwice i bosaki.

2. Do kotwiczenia statków rybackich o długości do 8 m należy używać lin miękkich.

§ 25. W razie przewożenia statkiem rybackim skrzyń, beczek, koszy lub innych ciężarów należy je ustawić w sposób nie powodujący ich przemieszczenia i przechyłu statku.

Rozdział 4

Połowy i prace na lodzie

§ 26. 1. Zabrania się prac i połowów na tafli przezroczystego lodu o grubości mniejszej niż 12 cm.

2. Zabrania się przewożenia niewodów końmi lub pojazdami mechanicznymi po tafli przezroczystego lodu o grubości mniejszej niż 18 cm.

3. Używanie samochodów i ciągników na lodzie dopuszczalne jest przy grubości tafli przezroczystego lodu wynoszącej co najmniej 25 cm.

§ 27. W razie prowadzenia prac i połowów na nieprzezroczystym lodzie należy zachować szczególną ostrożność.

§ 28. W temperaturze poniżej minus 18°C należy zaprzestać połowów, a poniżej minus 25°C należy zaprzestać prac na lodzie.

§ 29. 1. Jeżeli stan lodu nie zapewnia bezpiecznego przeciągania niewodu przez przeręblę, tafle należy wzmocnić żerdziami lub deskami.

2. Przed przystąpieniem do prac na tafli należy:

- 1) oczyścić z lodu podjazdy i przejścia,
- 2) wydać pracownikom lodołazy (raki), jeśli lód jest szczególnie śliski.

§ 30. Grupa połowowa łowiąca z lodu powinna mieć żerdź oraz linkę — rzutkę długości 50 m do podania tonącemu w razie załamania się lodu. Sprzętu tego nie wolno używać do innych celów.

§ 31. 1. Wykonane w tafli otwory o średnicy większej niż 50 cm powinny być oznakowane wiechami, a mniejsze — bryłami lodu.

2. Miejsca pobierania lodu należy oznakować dodatkowo chorągiewkami i napisami ostrzegawczymi.

Rozdział 5

Prace i połowy za pomocą prądu elektrycznego

§ 32. 1. Połów za pomocą prądu elektrycznego może być prowadzony przy widoczności co najmniej 25 m, temperaturze od minus 5° do plus 35°C i prędkości wiatru do 4° w skali Beauforta.

2. Zabrania się połowu w czasie silnego wiatru, burzy lub deszczu.

§ 33. Statki rybackie, na których znajdują się elektryczne urządzenia do połowu, należy oznakować stosownymi tablicami informacyjnymi i ostrzegającymi o metodzie połowu. Podobnie należy oznakować miejsce elektrycznego połowu z brzegu.

§ 34. 1. Zakład pracy może stosować urządzenia elektryczne odpowiadające wymaganiom normy branżowej i o pełnej sprawności technicznej, udokumentowanej świadectwem uprawnionego elektryka.

2. Okres ważności świadectwa nie może przekraczać 1 roku.

§ 35. Zabrania się uczestnictwa pracowników niepełnoletnich w połowach za pomocą prądu elektrycznego.

§ 36. Przy połowach za pomocą prądu elektrycznego należy używać szczelnych butów gumowych.

§ 37. 1. Kierownik grupy połowowej powinien być przeszkolony w zakresie obsługi urządzeń elektrycznych i bezpieczeństwa pracy przy używaniu tych urządzeń.

2. Kierownik jest obowiązany przeszkolić pracowników swojej grupy w zakresie, o którym mowa w ust. 1.

3. Przeszkolenie określone w ust. 1 i 2 powinno być udokumentowane, a kierownik powinien mieć zaświadczenie uprawniające do kierowania grupą połowową.

4. Członek grupy połowowej powinien znać sposoby udzielania pierwszej pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym.

§ 38. Kierownik grupy połowowej jest obowiązany:

1) określić przed połowem bezdźwiękowe znaki porozumiewawcze,

2) obsługiwać agregat prądowłórczy zgodnie z instrukcją, a zwłaszcza sprawdzać stan elektrod, bezpieczników i przewodów doprowadzających prąd przed każdorazowym uruchomieniem urządzenia elektrycznego oraz włączać i wyłączać źródło prądu,

3) stale obserwować i kontrolować wykonywanie zadań przez członków grupy.

§ 39. Zabrania się:

1) używania do połowów statków rybackich wykonanych z materiałów dobrze przewodzących prąd elektryczny,

2) dotykania obudowy uruchomionego agregatu prądowłórczego oraz nie izolowanych części elektrod będących pod napięciem,

3) zanurzania jakiegokolwiek części ciała w odległości mniejszej niż 20 m od elektrod będących pod napięciem.

§ 40. 1. W razie połowu siecią podłączoną do urządzenia elektrycznego należy wyłączyć agregat najpóźniej w chwili, gdy układ elektrod zbliży się do statku rybackiego na odległość 15 m.

2. Agregat należy wyłączyć, gdy osoba postronna znajdzie się w odległości mniejszej niż 15 m od elektrod będących pod napięciem.

§ 41. 1. Jeżeli wystąpi zakłócenie funkcjonowania urządzenia elektrycznego lub zagrożenie zdrowia albo życia ludzkiego, należy natychmiast wyłączyć agregat.

2. Zabrania się naprawiania urządzeń elektrycznych pod napięciem.

Rozdział 6

Prace impregnacyjne

§ 42. Prace z użyciem substancji zawierających trujące związki lotne można powierzać jedynie mężczyznom, u których nie występują zmiany chorobowe tarczycy, wątroby, nerek i serca.

§ 43. Pomieszczenie, w którym dokonuje się impregnacji, powinno mieć ognioodporny strop.

§ 44. Smołowania nie należy dokonywać w dni upalne; w razie konieczności smołować należy we wczesnych godzinach rannych lub wieczorem.

2. Czerpanie płynnej smoły powinno się odbywać za pomocą czerpaków z długą rączką.

§ 45. Nie zużyty impregnat należy po pracy zwrócić do magazynu, a odpady zniszczyć.

§ 46. Odzież ochronna i sprzęt ochrony osobistej powinny być po pracy oczyszczone i pozostawione w miejscu stałego przechowywania.

Rozdział 7

Przepisy końcowe.

§ 47. W sprawach nie uregulowanych rozporządzeniem stosuje się ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, a zwłaszcza przepisy dotyczące żeglugi na śródlądowych drogach wodnych, obsługi maszyn i urządzeń elektrycznych, stosowania środków chemicznych i nawozów mineralnych oraz impregnacji.

§ 48. Zakład pracy jest obowiązany zapoznać pracowników z przepisami rozporządzenia.

§ 49. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1980 r.

Minister Rolnictwa: w z. S. Zawodziński

22.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW ENERGETYKI I ENERGII ATOMOWEJ ORAZ ADMINISTRACJI, GOSPODARKI TERENOWEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA

z dnia 17 maja 1980 r.

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zagrożonych pożarem

(Dziennik Ustaw z dnia 23 maja 1980 r. Nr 13, poz. 43)

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229) i art. 4 pkt 1 lit. e) ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. z 1962 r. Nr 32, poz. 150, z 1971 r. Nr 12, poz. 117, z 1976 r. Nr 12, poz. 71 i z 1978 r. Nr 26, poz. 116) zarządza się co następuje:

§ 1. 1. Ustala się warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zagrożonych pożarem. Warunki te stanowią załącznik do rozporządzenia.

2. Odstępstwa od warunków technicznych, o których mowa w ust. 1, są dopuszczalne w uzasadnionych wypadkach za zgodą Ministra Energetyki i Energii Atomowej lub jednostki organizacyjnej przez niego upoważnionej.

§ 2. 1. Warunki techniczne, w których mowa w § 1 ust. 1, stosuje się przy budowie nowych oraz przy przebudowie i modernizacji istniejących urządzeń elektroenergetycznych w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zagrożonych pożarem, z wyjątkiem urządzeń:

- 1) w podziemiach kopalń,
- 2) w obiektach z materiałami wybuchowymi,
- 3) w obiektach zagrożonych wybuchem palnych gazów, par cieczy, pyłów i włókien,
- 4) jednostek pływających morskich i śródlądowych,
- 5) statków powietrznych,
- 6) pojazdów mechanicznych,
- 7) w stacjach elektroenergetycznych trakcji elektrycznej oraz taboru kolejowego i trakcji miejskiej,
- 8) latarni morskich i znaków nawodnych.

2. Warunków technicznych, o których mowa w § 1 ust. 1, nie stosuje się do urządzeń elektroenergetycznych:

1) dla których założenia techniczno-ekonomiczne inwestycji są już zatwierdzone lub będą zatwierdzone w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia,

2) realizowanych na podstawie projektów typowych zatwierdzonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia i projektów ujętych obowiązującymi zestawami projektów oraz wojewódzkimi katalogami systemów i metod budownictwa osiedlowego.

§ 3. Tracą moc § 11, § 16, § 17 i § 18 w rozdziale I „Przepisy ogólne” oraz rozdział XVII „Urządzenia elektryczne w pomieszczeniach niebezpiecznych pod względem pożarowym” w „Przepisach budowy urządzeń elektrycznych”, wprowadzonych zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 20 kwietnia 1960 r. w sprawie przepisów o budowie urządzeń elektrycznych (Monitor Polski z 1960 r. Nr 38, poz. 190, Dziennik Budownictwa z 1962 r. Nr 6, poz. 38, z 1963 r. Nr 18, poz. 63, z 1966 r. Nr 17, poz. 70 i 71, z 1969 r. Nr 4, poz. 13 i Nr 6, poz. 21, z 1974 r. Nr 1, poz. 1 oraz Dziennik Ustaw z 1977 r. Nr 14, poz. 58 i z 1979 r. Nr 26, poz. 156).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Energetyki i Energii Atomowej:

Z. Bartosiewicz

Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska: J. Kępa

Załącznik do rozporządzenia Ministrów Energetyki i Energii Atomowej oraz Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 17 maja 1980 r. (poz. 43).

WARUNKI TECHNICZNE, JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ URZĄDZENIA ELEKTROENERGETYCZNE W POMIESZCZENIACH I PRZESTRZENIACH ZEWNĘTRZNYCH, ZAGROŻONYCH POŻAREM

§ 1. Ilekroć w warunkach technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zagrożonych pożarem, zwanych dalej „warunkami technicznymi”, jest mowa o:

1) urządzeniach elektroenergetycznych — rozumie się przez to maszyny, aparaty i przewody, a także ich zespoły przeznaczone do wytwarzania, przesyłania, rozdzielania i użytkowania energii elektrycznej oraz elektryczne obwody sterowania i sygnalizacji w urządzeniach technologicznych,

2) obszarach zagrożonych pożarem — rozumie się przez to pomieszczenia, urządzenia technologiczne i składowiska materiałów poza budynkami, zaliczone

na podstawie przepisów dotyczących klasyfikacji obiektów budowlanych i zakładów pracy pod względem niebezpieczeństwa pożarowego do I, II i III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego, z wyjątkiem zaliczonych do zagrożonych wybuchem, w których wytwarza się, przerabia, stosuje w produkcji lub przechowuje (składowuje) materiały palne w ilości i warunkach mogących spowodować powstanie pożaru od urządzeń elektroenergetycznych i łatwe jego rozprzestrzenianie,

3) temperatura tlenia — rozumie się przez to najniższą temperaturę powierzchni, przy której utrzymująca się na tej powierzchni warstwa pyłu lub włókna palnego o grubości 5 mm ulega tleniu,

4) stopniu ochrony urządzeń IP2X, IP3X, IP4X, IP5X — rozumie się przez to stopnie ochrony urządzeń, dobrane według normy PN/E-08106 „Obudowy urządzeń elektrotechnicznych. Stopnie ochrony. Podział, wymagania i badania”,

5) materiałach stałych — rozumie się przez to ciała stałe, z wyjątkiem materiałów rozdrobnionych,

6) materiałach rozdrobnionych — rozumie się przez to pyły, włókna i inne ciała stałe rozdrobione w takim stopniu, że pod wpływem ruchu powietrza lub w czasie produkcji, transportu i składowania mogą ulec rozproszeniu w sposób nie zamierzony.

§ 2. W obszarach zagrożonych pożarem należy ograniczać instalowanie urządzeń elektroenergetycznych, szczególnie urządzeń ruchomych i przenośnych z elementami iskrzącymi.

§ 3. Przy doborze urządzeń elektroenergetycznych do obciążeń prądem elektrycznym i przy doborze zabezpieczeń i środków dodatkowej ochrony przeciwporażeniowej oraz w innych sprawach nie uregulowanych niniejszymi warunkami technicznymi należy stosować wymagania określone odrębnymi przepisami.

§ 4. 1. Urządzenia elektroenergetyczne instalowane w obszarach zagrożonych pożarem powinny:

1) być dobrane odpowiednio do rodzaju materiałów palnych w miejscu ich pracy oraz w taki sposób zainstalowane, aby nie mogły wywołać pożaru lub przyczynić się do jego rozprzestrzeniania,

2) być tak dobrane do obciążeń prądem elektrycznym i zabezpieczone od przeciążeń i zwarć, aby temperatura każdej części urządzeń, mogącej zetknąć się w czasie użytkowania z materiałami palnymi o określonym rodzaju i skupieniu, nie spowodowała zapalenia tych materiałów, przy czym w obszarach, w których występują pyły i włókna palne, temperatura urządzeń powinna być niższa co najmniej o 70°C (K) od temperatury tlenu,

3) mieć odpowiednio do warunków w miejscu pracy stopnie ochrony przed przedostaniem się wody do wnętrza,

4) być zabezpieczone przed uszkodzeniami mechanicznymi, szkodliwymi wpływami chemicznymi oraz nadmiernym nagrzewaniem od urządzeń technologicznych.

2. Instalacje elektroenergetyczne w obszarach zagrożonych pożarem powinny być wyposażone w odpowiednie urządzenia łączeniowe, umożliwiające wyłączenie instalacji spod napięcia z miejsc łatwo dostępnych, nie zagrożonych pożarem. Urządzenia, które w wypadku zakłóceń muszą pracować w celu uniknięcia dodatkowego niebezpieczeństwa, powinny być przyłączone do obwodów wyłączanych niezależnie od innych części instalacji.

§ 5. 1. W obszarach zagrożonych pożarem, w których występują palne materiały stałe, należy stosować urządzenia elektroenergetyczne w wykonaniu normalnym z osłonami o stopniu ochrony przed przedostaniem się do ich wnętrza obcych ciał stałych co najmniej:

1) IP4X — w odniesieniu do rozruszników i maszyn elektrycznych wirujących z elementami iskrzącymi oraz ruchomych (przenośnych) gniazd wtyczkowych,

2) IP3X — w odniesieniu do ruchomych (przenośnych) opraw oświetleniowych i maszyn elektrycznych wirujących bez elementów iskrzących oraz instalowanych na stałe gniazd wtyczkowych,

3) IP2X — w odniesieniu do pozostałych urządzeń elektroenergetycznych, nie wymienionych w pkt 1 i 2.

2. W obszarach zagrożonych pożarem, w których występują palne ciecz lub palne materiały rozdrobnione, należy stosować urządzenia elektroenergetyczne w wykonaniu normalnym z osłonami o stopniu ochrony przed przedostaniem się do ich wnętrza obcych ciał stałych co najmniej:

1) IP5X — w odniesieniu do rozruszników i maszyn elektrycznych wirujących z elementami iskrzącymi oraz do ruchomych (przenośnych) opraw oświetleniowych i gniazd wtyczkowych,

2) IP4X — w odniesieniu do ruchomych (przenośnych) maszyn elektrycznych wirujących bez elementów iskrzących, do instalowanych na stałe opraw oświetleniowych i gniazd wtyczkowych oraz do elektrycznych urządzeń grzejnych, urządzeń rozdzielczych, łączników, puszek rozgałęźnych i bezpieczników,

3) IP3X — w odniesieniu do pozostałych urządzeń elektroenergetycznych, nie wymienionych w pkt 1 i 2.

3. Dopuszcza się instalowanie w obszarach zagrożonych pożarem, w których występują palne ciecz lub palne materiały rozdrobnione, urządzeń elektroenergetycznych:

1) bez osłon lub z osłonami nie spełniającymi wymagań określonych w ust. 2 pod warunkiem umieszczenia tych urządzeń w szafach wykonanych z materiałów niepalnych i przewietrzanych czystym powietrzem pobieranym z obszarów nie zagrożonych pożarem, w których:

a) dopływ i odpływ powietrza zostanie tak wykonany, aby w szafie nie powstawały martwe przestrzenie i była zapewniona dwukrotna wymiana powietrza w ciągu godziny,

b) będzie istnieć nieznaczne nadciśnienie, a brak przewietrzenia szafy będzie sygnalizowany akustycznie lub optycznie,

2) w wykonaniu przeciwwybuchowym, dobranym odpowiednio do rodzaju środowiska.

4) W obszarach zagrożonych pożarem zabrania się:

1) instalowania transformatorów i kondensatorów energetycznych do kompensacji mocy biernej w wykonaniu normalnym z palnym czynnikiem izolującym lub chłodzącym oraz prostowników rtęciowych,

2) umieszczania stanowisk ładowania akumulatorów.

5. Urządzenia elektroenergetyczne z elementami grzejnymi oraz iskrzącymi w normalnej pracy, instalowane w obszarach zagrożonych pożarem, należy umieszczać w odległości co najmniej 1 m od palnych materiałów. Wymaganie to nie dotyczy urządzeń elektroenergetycznych zainstalowanych w urządzeniu technologicznym w stosunku do materiałów palnych wytwarzanych lub przetwarzanych przez to urządzenie.

§ 6. 1. W razie konieczności zastosowania urządzeń elektroenergetycznych w wykonaniu normalnym bez

osłon lub z osłonami nie spełniającymi wymagań określonych w § 5 ust. 1 i 2 oraz szaf przewietrzanych, określonych w § 5 ust. 3 pkt 1, urządzenia te należy instalować w wydzielonych pomieszczeniach nie zagrożonych pożarem.

2. W razie ustawienia w wydzielonych pomieszczeniach nie zagrożonych pożarem transformatorów olejowych i innych urządzeń z syciwem palnym, wyjścia i otwory wentylacyjne z tych pomieszczeń powinny prowadzić do obszarów nie zagrożonych pożarem i powinny być wykonane i usytuowane w taki sposób, aby płomień palącego się syciwa nie wywołał pożaru w obszarach zagrożonych pożarem.

§ 7. Źródła światła zainstalowane w obszarach zagrożonych pożarem powinny być osłonięte kloszami ochronnymi. Nie dotyczy to świetlówek zainstalowanych na stałe.

§ 8. 1. W obszarach zagrożonych pożarem należy stosować przewody i kable z żyłami miedzianymi o zewnętrznych warstwach metalowych, polwinitowych lub z innych materiałów niepalnych albo trudno zapalnych i o izolacji na napięcie znamionowe:

1) nie niższe od 250 V — przy napięciu zasilania do 110 V,

2) nie niższe od 500 V — przy napięciu zasilania wyższym od 110 V do 380 V,

3) nie niższe od 750 V — przy napięciu zasilania wyższym od 380 V do 660V,

4) co najmniej o 20% wyższe od napięcia zasilania — przy napięciu zasilania wyższym od 660 V.

2. Dopuszcza się stosowanie w obszarach zagrożonych pożarem:

1) kabli elektroenergetycznych z zewnętrznymi warstwami z materiałów łatwo zapalnych, ułożonych w ziemi lub w kanałach wypełnionych piaskiem,

2) przewodów izolowanych i kabli z żyłami aluminiowymi o przekroju 6 mm² i większym, pod warunkiem wykonania pewnych i trwałych połączeń z zastosowaniem spawania lub osprzętu odpowiednio przystosowanego do łączenia żył aluminiowych,

3) przewodów szynowych z osłoną o stopniu ochrony co najmniej IP4X — w obszarach, w których występują palne ciecze lub palne materiały rozdrobnione, a IP2X — w pozostałych obszarach zagrożonych pożarem,

4) osłoniętych przewodów ślizgowych usytuowanych w takich miejscach lub wykonanych w taki sposób, aby uniemożliwione było gromadzenie się w ich osłonach palnych materiałów rozdrobnionych oraz spadanie iskier na materiały palne,

5) przewodów gołych, zastosowanych jako przewody ochronne.

3. Przewody izolowane jednożyłowe, ułożone w rurach stalowych lub w otworach prefabrykowanych elementów budowlanych, powinny mieć izolację o napięciu znamionowym nie niższym od 750 V.

4. Przepisy ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 nie dotyczą przewodów i kabli w obwodach oświetlenia bezpieczeństwa, ewakuacyjnego, kierunkowego i w innych obwodach, dla których przepisy szczególne określają wyższe wymagania.

5. Przy podejściach do aparatów lub rozdzielnic końcowe odcinki kabli, o których mowa w ust. 2 pkt 1, mogą być umieszczone w powietrzu pod warunkiem, że będą nie dłuższe niż 1,5 m i zostaną

pokryte trwałym środkiem zapobiegającym paleniu.

§ 9. 1. Przewody izolowane i kable w instalacjach elektroenergetycznych zasilających odbiorniki i inne urządzenia stacjonarne w obszarach zagrożonych pożarem należy układać na stałe, przy czym:

1) kable elektroenergetyczne powinny być ułożone w ziemi, po wierzchu, na drabinkach, w kanałach lub w tunelach kablowych,

2) przewody izolowane wielożyłowe powinny być ułożone po wierzchu, pod tynkiem, na drabinkach, w kanałach lub w otworach prefabrykowanych elementów budowlanych, przewidzianych do układania przewodów,

3) przewody izolowane jednożyłowe powinny być ułożone w rurach instalacyjnych lub w otworach prefabrykowanych elementów budowlanych, przewidzianych do układania przewodów.

2. W obwodach zasilających odbiorniki ruchome i przenośne należy stosować przewody oponowe przemysłowe, zabezpieczone odpowiednio od uszkodzeń mechanicznych.

3. Zezwala się na układanie przewodów izolowanych wielożyłowych i kabli elektroenergetycznych w korytkach lub w innych osłonach pod warunkiem:

1) usytuowania korytek (osłon) w takich miejscach lub wykonania w taki sposób, aby uniemożliwione było gromadzenie się w nich palnych materiałów rozdrobnionych, albo

2) zastosowania instalacji lub urządzeń do okresowego usuwania materiałów palnych rozdrobnionych, które mogą się gromadzić w korytkach (osłonach).

§ 10. 1. Przy układaniu przewodów izolowanych i kabli w obszarach zagrożonych pożarem należy:

1) uszczelniać na obu końcach rury instalacyjne przewodów, usytuowane w takich miejscach lub w taki sposób, że mogą gromadzić się w nich materiały palne,

2) wykonywać w przepustach rurowych lub w inny równorzędny sposób oraz odpowiednio uszczelniać materiałem niepalnym przejścia przewodów izolowanych i kabli z kanałów kablowych do pomieszczeń lub pół rozdzielnic i szaf z aparaturą oraz przez fundamenty, ściany i stropy, oddzielające strefy pożarowe,

3) zabezpieczać od uszkodzeń mechanicznych przez samoczynne nawijanie się na odpowiednie bębny lub w inny równorzędny sposób przewody zasilające suwnice i inne maszyny robocze, przemieszczające się w czasie pracy.

2. Przy układaniu przewodów izolowanych i kabli w obszarach zagrożonych pożarem nie należy umieszczać przewodów i kabli:

1) w kanałach zakrytych bez skutecznej wentylacji przy występowaniu par cieczy palnych cięższych od powietrza,

2) we wspólnych kanałach z przewodami zawierającymi gazy i ciecze palne.

§ 11. 1. Osłony zacisków osprzętu, aparatów i odbiorników, służące do podłączania żył przewodów i kabli, powinny zapewniać taki sam stopień ochrony, jaki jest zastosowany w danym środowisku do zainstalowanego osprzętu, aparatów i odbiorników.

2. Połączenia żył przewodów w puszkach oraz podłączenia żył przewodów i kabli do zacisków osprzętu, aparatów i odbiorników powinny być tak wykonane, aby był zapewniony pewny i trwały styk

metaliczny z uwzględnieniem nagrzewania, wstrząsów, wibracji i zmian zachodzących w materiale izolacyjnym, a rozłączenie ich było możliwe tylko z użyciem narzędzi. Dopuszcza się zastosowanie łączy rozłączalnych ręcznie pod warunkiem, że dostęp do tych łączy nie będzie możliwy bez użycia narzędzi.

§ 12. W razie konieczności prowadzenia przewodów i kabli do pomieszczeń nie zagrożonych pożarem przez obszary zagrożone pożarem, przewody te i kable należy zabezpieczyć od przeciążeń i zwarć, jak w odniesieniu do obszarów zagrożonych pożarem.

23.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 21 stycznia 1980 r.

w sprawie oznaczania numerami statystycznymi chorób, urazów i przyczyn zgonów*(Monitor Polski z dnia 19 lutego 1980 r. Nr 6, poz. 29)*

Na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. z 1948 r. Nr 55, poz. 434, z 1950 r. Nr 36, poz. 327, z 1951 r. Nr 1, poz. 2 i z 1955 r. Nr 11, poz. 67) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zakłady społeczne służby zdrowia oraz właściwe w tym zakresie organy administracji państwowej obowiązane są przy prowadzeniu dokumentacji lekarskiej, przy pracach w zakresie statystyki i sprawozdawczości medycznej oraz dla celów orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy stosować wyłącznie następujące numery statystyczne: 001—018, 020—027, 030—041, 045—057, 060—066, 070—088, 090—104, 110—112, 114—118, 120—165, 170—175, 179—208, 210—246, 250—326, 330—337, 340—398, 401—405, 410—417, 420—438, 440—448, 451—466, 470—478, 480—487, 490—496, 500—508, 510—537, 540—543, 550—553, 555—558, 560—608, 610—611, 614—648, 650—676, 680—686, 690—698, 700—759, 760—848, 850—854, 860—887, 890—897, 900—999, E 800—E 807, E 810—E 838, E 840—E 848, E 850—E 858, E 860—E 876, E 878—E 888, E 890—E 978, E 980—E 999, V01—V07, V10—V28, V30—V68, V70—V82.

2. Nie stosuje się numerów statystycznych, o których mowa w ust. 1, przy wystawianiu zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy w przypadkach dotyczących potrzeby sprawowania opieki domowej nad chorym członkiem rodziny, porodu bez powikłań oraz decyzji o przymusowej izolacji pracownika z powodu stwierdzenia lub podejrzenia choroby zakaźnej albo jej nosicielstwa (kwarantanna). W przypadkach tych przyczynę wydania zaświadczenia podaje się słownie. Ponadto numerów statystycznych oznaczonych literą „E” nie stosuje się przy wystawianiu zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy.

3. Obowiązujące mianownictwo chorób, urazów i przyczyn zgonów, odpowiadające poszczególnym numerom statystycznym, zawiera broszura pt. „Międzynarodowa klasyfikacja chorób, urazów i przyczyn zgonów”, wydana przez Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich w 1979 r. i przeznaczona wyłącznie do użytku służbowego zakładów społecznych służby zdrowia, właściwych organów administracji państwowej, oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz organów statystyki państwowej.

§ 2. 1. W razie stwierdzenia, że choroba powodująca czasową niezdolność do pracy pozostaje w związku przyczynowym z nadużyciem alkoholu, w zaświadczeniu o czasowej niezdolności do pracy,

obok numeru statystycznego oznaczającego chorobę, należy wpisać oznaczenie „980”. Dotyczy to również przypadków, w których stwierdzono, że niezdolność do pracy jest wywołana tylko nadużyciem alkoholu.

2. W razie stwierdzenia czasowej niezdolności do pracy wywołanej wypadkiem, zatruciem lub urazem przy pracy, w zaświadczeniu o czasowej niezdolności do pracy przed właściwym numerem statystycznym oznaczającym chorobę należy zamieścić literę „Z”. Wypadki w drodze do pracy lub z pracy oznacza się odpowiednim numerem statystycznym określającym chorobę (uraz) bez zamieszczania przed nim litery „Z”.

§ 3. 1. Numery statystyczne 010—018 oraz 137 dotyczą choroby, z powodu której wypłata zasiłku z ubezpieczenia społecznego przysługuje przez okres 9 miesięcy, a po przedłużeniu — 12 miesięcy.

2. W myśl przepisów o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa do okresów zasiłkowych z tytułu niezdolności do pracy wywołanej chorobami oznaczonymi numerami 010—018 oraz 137 nie wlicza się niezdolności do pracy z powodu innych chorób, nawet gdyby niezdolność ta nastąpiła bezpośrednio przed stwierdzeniem choroby oznaczonej numerem 010—018 lub 137.

3. Numery statystyczne: 010—018, 137, 023, 070 i 084 dotyczą chorób uprawniających do zasiłku z ubezpieczenia społecznego po ustaniu zatrudnienia, jeżeli zachorowanie nastąpiło w ciągu 90 dni po ustaniu tego zatrudnienia.

§ 4. Broszura określona w § 1 ust. 3 powinna być doręczona za imiennym pokwitowaniem pracownikom medycznym uprawnionym do wydawania orzeczeń o czasowej niezdolności do pracy oraz udostępniona wyłącznie do użytku służbowego pracownikom zajmującym się statystyką medyczną, pracownikom uprawnionym do sprawowania kontroli nad orzecznictwem lekarskim i kontroli nad ustalaniem uprawnień do zasiłków z ubezpieczenia społecznego, a także właściwym organom administracji państwowej.

§ 5. Traci moc zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 8 grudnia 1969 r. w sprawie oznaczania numerami statystycznymi chorób, urazów i przyczyn zgonów (Monitor Polski Nr 52, poz. 413).

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *M. Słowiński*

24.

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 30 kwietnia 1980 r.

w sprawie ustalenia wyższej kwoty zarobków nie powodujących zawieszenia prawa do emerytury lub renty*(Monitor Polski z dnia 8 maja 1980 r. Nr 13, poz. 58)*

Na podstawie § 3 ust. 1 pkt 2 lit. c) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 1977 r. w sprawie zawieszania prawa do emerytury lub renty (Dz. U. z 1977 r. Nr 11, poz. 46 i z 1979 r. Nr 13, poz. 87) zarządza się, co następuje:

§ 1. Kwotę zarobku nie powodującego zawieszenia prawa do emerytury lub renty ustala się na 36.000 zł w stosunku rocznym dla emerytów i rencistów:

1) wykonujących w uspołecznionych zakładach pracy prace wymagające kwalifikacji technika, jeżeli mają tytuł technika,

2) wykonujących pracę w uspołecznionych zakładach pracy na stanowiskach mistrzów oraz na stanowiskach równorzędnych, określonych w § 1 uchwały nr 21 Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1976 r. w sprawie obowiązków i uprawnień mistrzów w zakładach pracy (Monitor Polski Nr 7, poz. 34), jeżeli uzyskali tytuł mistrza dyplomowanego w trybie określonym przepisami tej uchwały,

3) pracowników średniego personelu medycznego w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 listopada 1978 r. w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz. U. Nr 28, poz. 120),

4) oficerów i chorążych pożarnictwa wykonujących prace w jednostkach ochrony przeciwpożarowej lub prace w uspołecznionych zakładach pracy na stanowiskach do spraw zabezpieczenia przeciwpożarowego,

5) wykonujących zawodowo działalność artystyczną w rozumieniu § 15 ust. 1 rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 29 grudnia 1973 r. w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1974 r. Nr 1, poz. 1),

6) wykonujących w uspołecznionych zakładach pracy prace przy prowadzeniu i obsłudze parkingów w ramach usług dla ludności,

7) zatrudnionych przez spółdzielnie inwalidów przy dozorcze mienia,

8) zatrudnionych w terenowych zakładach gazownictwa podległych Zjednoczeniu Górnictwa Naftowego i Gazownictwa — przy kontroli stanu sieci gazowej,

9) zatrudnionych przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w charakterze opiekunek domowych oraz organizatorek usług opiekuńczych,

10) zatrudnionych przez Polski Czerwony Krzyż w punktach opieki nad chorym w domu w charakterze siostr pogotowia oraz kierowniczek tych punktów.

§ 2. Przy ustalaniu kwoty zarobków nie powodujących zawieszenia prawa do emerytury lub renty w roku 1980 uwzględnia się zarobki osiągnięte począwszy od dnia 1 stycznia 1980 r.

§ 3. Traci moc zarządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 2 kwietnia 1977 r. w sprawie ustalenia wyższej kwoty dopuszczalnego zarobku z tytułu niektórych prac wykonywanych przez emerytów i rencistów (Monitor Polski nr 8, poz. 57).

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych:
M. Milczarek

25.

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 23 czerwca 1980 r.

w sprawie używania pojazdów samochodowych do zaspokajania służbowych potrzeb komunikacyjnych*(Monitor Polski z dnia 25 czerwca 1980 r. Nr 15, poz. 71)*

Na podstawie art. 26 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o transporcie drogowym i spedycji krajowej (Dz. U. Nr 53, poz. 297) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie normuje zakres i warunki używania pojazdów samochodowych do zaspokajania służbowych potrzeb komunikacyjnych państwowych jednostek organizacyjnych, organizacji spółdzielczych i organizacji społecznych dotowanych z budżetu Państwa, zwanych dalej „jednostkami organizacyjnymi”.

2. Przepisów zarządzenia nie stosuje się do:

1) jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Spraw Wewnętrznych, z wyjątkiem przedsiębiorstw podległych tym ministrom,

2) jednostek organizacyjnych więziennictwa i zakładów dla nieletnich podległych Ministrowi Sprawiedliwości,

3) placówek opiekuńczo-wychowawczych podległych Ministrowi Oświaty i Wychowania.

§ 2. Za służbowe pojazdy samochodowe, zwane

dalej „pojazdami służbowymi”, uważa się należące do jednostek organizacyjnych i służące do zaspokajania ich potrzeb komunikacyjnych:

- 1) samochody osobowe,
- 2) samochody osobowe terenowe,
- 3) motocykle i motorowery,
- 4) autobusy przeznaczone do przewozu nie więcej niż 15 osób na miejscach siedzących, zwane dalej „autobusami służbowymi”.

§ 3. Przy ocenie potrzeby użycia pojazdu służbowego należy uwzględnić możliwość i celowość korzystania ze środków komunikacji publicznej.

§ 4. 1. Służbowe samochody osobowe przeznaczone są do zaspokajania służbowych potrzeb komunikacyjnych:

- 1) osób zajmujących stanowiska wymienione w art. 1 ust. 1 dekretu z dnia 5 października 1972 r. o uposażeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 1972 r. Nr 42, poz. 269 i z 1973 r. Nr 47, poz. 276) oraz prezesów zarządów centralnych związków spółdzielni,
- 2) naczelników dyrektorów centralnych zarządów lub zjednoczeń przedsiębiorstw kluczowych,
- 3) rektorów szkół wyższych,
- 4) prezesów sądów wojewódzkich oraz prezesów okręgowych sądów pracy i ubezpieczeń społecznych,
- 5) prokuratorów wojewódzkich,
- 6) dyrektorów przedsiębiorstw kluczowych lub innych równorzędnych jednostek organizacyjnych.

2. Pojazdy służbowe przeznaczone są do zaspokajania potrzeb komunikacyjnych jednostek organizacyjnych, związanych z wykonywaniem przez pracowników czynności służbowych oraz z obsługą administracyjną tych jednostek; pojazdy służbowe mogą być także używane do przewozu:

- 1) ekip obsługi technicznej,
 - 2) służb lekarskich i weterynaryjnych,
 - 3) inspektorów gospodarki samochodowej, kontroli ruchu drogowego i przewozów,
 - 4) redaktorów prasy, radia i telewizji.
3. Użycie autobusu służbowego do przewozu pracowników do pracy i z pracy jest odpłatne na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 5 1. Jednostki organizacyjne mogą posiadać służbowe samochody osobowe i autobusy po uzyskaniu przydziału etatu pojazdu służbowego, zwanego dalej „etatem”.

2. Minister Komunikacji ustala w terminie do dnia 15 listopada roku poprzedzającego etaty na każdy rok kalendarzowy:

- 1) dla ministerstw, urzędów centralnych i innych centralnych państwowych jednostek organizacyjnych oraz centralnych związków spółdzielni i naczelników organów organizacji społecznych,
- 2) zbiorczo — dla jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministrów, kierowników urzędów centralnych i innych centralnych państwowych jednostek organizacyjnych oraz przez centralne związki spółdzielni i naczelnice organy organizacji społecznych.

3. Organy, o których mowa w ust. 2 pkt 2, przyznane im zbiorczo etaty przydzielają podległym i nadzorowanym jednostkom organizacyjnym, ustalając dla nich jednocześnie obszar używania pojazdu służbowego i miesięczny limit zużycia paliwa.

4. W razie używania pojazdu służbowego przez

jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez organy, o których mowa w ust. 2 pkt 2, niezgodnie z obowiązującymi przepisami, wojewoda (prezydent miasta stopnia wojewódzkiego) może cofnąć etat przyznany jednostce organizacyjnej i przekazać go Ministrowi Komunikacji, powiadamiając o tym właściwy naczelnik lub centralny organ (ust. 2 pkt 2); w razie cofnięcia etatu pojazd służbowy podlega wycofaniu z ruchu.

§ 6. 1. Rejestracji służbowego samochodu osobowego i autobusu dokonuje się wyłącznie na podstawie etatu.

2. W dowodzie rejestracyjnym pojazdu służbowego wpisuje się obszar używania pojazdu zgodnie z obszarem działania jednostki organizacyjnej, z tym zastrzeżeniem, że obszarem używania samochodów osobowych przez osoby zajmujące stanowiska, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, jest terytorium całego kraju.

§ 7. 1. Dla służbowych samochodów osobowych i osobowych terenowych ustala się — w zależności od obszaru działania jednostki organizacyjnej — następujące miesięczne limity zużycia paliwa:

- 1) 200 litrów — gdy obszarem działania jest jedno województwo,
- 2) 250 litrów — gdy obszarem działania jest kilka województw,
- 3) 300 litrów — gdy obszarem działania jest terytorium całego kraju.

Limitów nie stosuje się do samochodów przeznaczonych do zaspokajania służbowych potrzeb komunikacyjnych osób zajmujących stanowiska wymienione w art. 1 ust. 1 w grupach A i B dekretu z dnia 5 października 1972 r. o uposażeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

2. Dla autobusu służbowego podwyższa się o 30% limity zużycia paliwa określone w ust. 1; w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych względami gospodarczymi, kierownik nadrzędnej jednostki organizacyjnej może podwyższyć limit, nie więcej jednak niż o dalsze 20%.

§ 8. 1. Pojazdem służbowym może kierować osoba zatrudniona w charakterze kierowcy lub mająca pisemne upoważnienie do kierowania danym pojazdem wydane przez kierownika jednostki organizacyjnej; kierownikowi jednostki organizacyjnej upoważnienie to wydaje kierownik nadrzędnej jednostki organizacyjnej.

2. Pracownikowi nie zatrudnionemu na stanowisku kierowcy, któremu powierzono prowadzenie pojazdu służbowego, przysługuje dodatek do wynagrodzenia z tytułu prowadzenia pojazdu i wykonywania dodatkowych czynności związanych z jego obsługą codzienną i eksploatacją, zwany dalej „dodatkiem”.

3. Wysokość dodatku wynosi:

- 1) 36 zł dziennie — w odniesieniu do samochodu osobowego,
- 2) 48 zł dziennie — w odniesieniu do autobusu służbowego.

4. Jeżeli pracownik nie wykonuje obsługi codziennej pojazdu, wysokość dodatku zmniejsza się o 9 zł.

5. Dodatek wypłaca się za każdy dzień na podstawie zapisu w karcie drogowej; za jeden dzień pracy może być wypłacony tylko jeden dodatek.

6. Dodatek nie przysługuje osobom zajmującym stanowiska wymienione w § 4 ust. 1.

§ 9. 1. Jednostka organizacyjna, która zrezygnuje z przyznanego jej etatu służbowego samochodu osobowego, może otrzymać roczny limit finansowy na wydatki komunikacyjne w wysokości uzależnionej od obszaru jej działania:

- 1) jednego województwa — 70 tys. zł,
- 2) kilku województw — 90 tys. zł,
- 3) całego kraju — 110 tys. zł.

2. Limity finansowe przyznaje Minister Komunikacji przepisy § 5 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 10. 1. Do zaspokajania służbowych potrzeb komunikacyjnych w ramach limitów finansowych mogą być używane taksówki i inne środki komunikacji publicznej, a także samochody osobowe, motocykle i motorowery stanowiące własność pracowników jednostki organizacyjnej.

2. Pracownik może używać własnego pojazdu samochodowego do celów służbowych na podstawie decyzji kierownika jednostki organizacyjnej, a kierownik jednostki organizacyjnej — na podstawie decyzji kierownika nadrzędnej jednostki organizacyjnej, za zwrotem kosztów według następujących stawek za 1 km przebiegu:

- 1) samochodu osobowego — 3,00 zł,
- 2) motocykla — 1,20 zł,
- 3) motoroweru — 0,80 zł.

3. Jeżeli przejazdy motocyklami lub motorowerami odbywają się w wyjątkowo trudnych warunkach terenowych, kierownik nadrzędnej jednostki organizacyjnej może ustalić odpowiednio wyższe stawki zwrotu kosztów niż określone w ust. 2 pkt 2 i 3, nie więcej jednak niż o 20%.

4. Zwrot kosztów następuje przy rozliczeniu delegacji przy przejazdach zamiejscowych lub na podstawie pisemnego oświadczenia pracownika przy zleceniu jazdy lokalnej (w granicach miasta lub gminy).

§ 11. Jednostka organizacyjna, której przyznano limit finansowy, obowiązana jest prowadzić kartę limitu finansowego na wydatki komunikacyjne na podstawie dokumentów źródłowych.

§ 12. Pracownikowi, który przy wykonywaniu zadań służbowych używa stale własnego samochodu osobowego do przejazdów lokalnych w granicach miasta lub gminy, może być przyznany — w ramach limitu finansowego — miesięczny ryczałt pieniężny w wysokości:

- 1) do 900 zł — w miejscowościach do 100 tys. mieszkańców,
- 2) do 1.200 zł — w miejscowościach do 250 tys. mieszkańców,
- 3) do 1.500 zł — w miejscowościach powyżej 250 tys. mieszkańców.

§ 13. 1. Należność z tytułu używania własnego samochodu osobowego do celów służbowych wraz z przyznanym ryczałtem pieniężnym nie może przekraczać łącznie kwoty 3 tys. zł miesięcznie dla pracownika.

2. Osobom wymienionym w § 4 ust. 1 nie przysługują należności z tytułu użycia własnego samochodu do celów służbowych.

§ 14. 1. Miesięczny ryczałt pieniężny przyznaje kierownik jednostki organizacyjnej, a w odniesieniu do kierownika jednostki organizacyjnej — kierownik nadrzędnej jednostki organizacyjnej; ryczałt wypłaca się z dołu na podstawie pisemnego oświadczenia pracownika o używaniu własnego samochodu osobowego do celów służbowych w danym miesiącu.

2. Miesięczny ryczałt pieniężny nie przysługuje za okres urlopu wypoczynkowego, okolicznościowego, bezpłatnego oraz innej nieobecności w pracy, a ponadto za okres delegacji służbowej poza granicami kraju oraz delegacji krajowej odbytej środkami komunikacji publicznej; kwotę ryczałtu pomniejsza się o 1/25 za każdy dzień, za który ryczałt nie przysługuje.

3. Pracownikowi, któremu został przyznany miesięczny ryczałt pieniężny, nie przysługuje w przejazdach lokalnych prawo korzystania z pojazdu służbowego; w przeciwnym razie obowiązany jest zwrócić koszty przejazdu według stawki określonej w § 10 ust. 2 pkt 1. Pracownikowi, o którym wyżej mowa, nie przysługuje również zwrot kosztów przejazdów w celach służbowych taksówkami lub środkami komunikacji publicznej.

§ 15. 1. Pracownikowi, który do wykonywania zadań służbowych używa stale własnego motocykla lub motoroweru, może być przyznany miesięczny ryczałt pieniężny w wysokości:

- 1) do 720 zł — za używanie motocykla,
- 2) do 480 zł — za używanie motoroweru.

2. Przepisy § 14 stosuje się odpowiednio.

§ 16. Pracownik, który używa pojazdu służbowego niezgodnie z przepisami zarządzenia, obowiązany jest do zwrotu kosztów poniesionych przez jednostkę organizacyjną z tego powodu.

§ 17. 1. Tracą ważność wszystkie dowody przydziału etatów pojazdów służbowych wydane przed dniem wejścia w życie zarządzenia oraz ustalone przed tym dniem limity finansowe na wydatki komunikacyjne.

2. Jednostka organizacyjna, która przed dniem wejścia w życie zarządzenia uzyskała limit finansowy na wydatki komunikacyjne, może otrzymać limit finansowy na te wydatki określony w § 9.

§ 18. Traci moc zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 12 marca 1968 r. w sprawie używania pojazdów samochodowych do celów służbowych (Monitor Polski z 1968 r. Nr 12, poz. 78, z 1973 r. Nr 5, poz. 37, z 1974 r. Nr 8, poz. 63 i z 1977 r. Nr 31, poz. 153).

§ 19. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1980 r.

Minister Komunikacji: *M. Zajfryd*

INSTYTUT WYDAWNICZY CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

Informacji o warunkach prenumeraty udzielają oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” i urzędy pocztowe.

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Sprzedaż egzemplarzy numerów zdezaktualizowanych, na uprzednie pisemne zamówienia, prowadzi Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28.